

Respectprotocol

Basisschool De Schalm

Oktober 2020

Inleiding

Waarom een respectprotocol?

Op basisschool De Schalm willen we onze kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken. Een van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door een ander kind of door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de ongeschreven regels van de leerkracht niet meer voldoende de veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor basisschool De Schalm is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Op de kennismakingsavonden aan het begin van het schooljaar zal het respectprotocol aan de orde worden gesteld.

Leerkrachten, leerlingen, ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad (MR) onderschrijven gezamenlijk dit respectprotocol.

Team:

leerlingenraad:

Ouderraad:

MR:

Begripsomschrijvingen

Pesten en plagen, wat is daar het verschil tussen?

Pesten:

Het specifieke van (online) pesten is gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij pestgedrag zien we de rolverdeling het gepeste kind, de pesters en de meelopers en andere kinderen.

Definitie van pesten.

1. Het gebeurt systematisch.
2. Er is sprake van ongelijk verdeelde macht.
3. Er is psychische en fysieke schade.
4. Het kind dat gepest wordt is niet weerbaar.

Plagen:

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Definitie van plagen.

1. Er is sprake van een incident.
2. Bijna of geheel gelijke macht.
3. Er is geen blijvende schade.
4. Het kind is wel voldoende weerbaar.

Hoe pesten kinderen.

Met woorden:

1. Vernederen: Hou jij onze handschoenen maar even vast, dat is toch het enige dat jij kunt.
2. Schelden: Viezerik, vuurtoren, schele.
3. Dreigen: Je vertelt het niet aan de meester, want dan pakken we je straks.
4. Belachelijk maken, uitlachen.
5. Kinderen niet bij hun eigen naam noemen maar altijd bij een bijnaam.
6. Gemene briefjes schrijven.

Lichamelijk:

1. Trekken aan kleding, duwen, sjorren.
2. Schoppen en slaan.
3. Krabben, bijten en haren trekken.
4. Met wapens: messen, stokken.

5. Door achtervolging enz.:
6. Achternalopen, opjagen.
7. In de val laten lopen, klemzetten.
8. Opsluiten.

Door uitsluiting:

1. Doodzwijgen: niet reageren op wat het kind doet of zegt, niet tegen hem/haar praten.
2. Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Door stelen of vernielen van bezittingen:

1. Afpakken van kledingstukken en andere spullen.
2. Beschadigen van spullen: kliederen op boeken, schoppen en gooien met een schoeltas enz.

De betrokkenen

Het gepeste kind:

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken, maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Volgens Olweus (2003) worden kinderen gepest in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen.

Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze bespelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten bij een ander clubje. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen vanuit de situatie.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pesters en stralen dat uit naar hun pesters. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep en durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp niet uitkomt.

Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten.

De pesters

Er zijn verschillende manieren waarop pestgedrag zich uit. Niet alle pesters gedragen zich in dezelfde patronen. Hieronder een aantal voorbeelden hoe pestgedrag zich meestal manifesteert.

Kinderen die pesten kunnen zich permitteren zich agressiever op te stellen en reageren vaak met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Pesters lijken op het eerste gezicht vaak populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun

populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven.

Andere kinderen gaan vaak meelopen, omdat ze bang zijn anders zelf gepest te worden.

Met het vertoonde “stoere” gedrag proberen ze populair te worden en krijgen ze andere kinderen mee bij het pestgedrag naar een slachtoffer. Pesters hebben feilloos in de gaten welke kinderen een gemakkelijk slachtoffer zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die onuitgesproken wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. Hier gaat een grote dreiging uit naar de gezamenlijke omgeving van pester en slachtoffer.

Alles is immers beter dan zelf gepest te worden. De pesters storen zich aan regels en hebben vaak de vaardigheden ontwikkeld om gedragsregels te omzeilen. Het profiel van de pester is vaak sterk zelf bevestigend.

Het komt ook regelmatig voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving dan die van zijn slachtofferrol als pester opstellen en manifesteren.

Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier, waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming in de zin van er al dan niet bij horen. Fysiek geweld komt bij deze groep pesters minder voor.

Een pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben last op termijn van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

De meelopers en de andere kinderen

De meeste kinderen zijn niet actief betrokken bij pesten. Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde “meelopers”. Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt en er zijn kinderen die het schijnbaar niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe (school) omgeving.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester.

Voorals meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan meepesten in een grotere groep, voelen ze

zich minder betrokken en verantwoordelijk voor wat er met pesten wordt aangericht. Alles wat in een groep gebeurt laat het individueel denken meer en meer achter zich en zo kan, met name groepsgedrag, leiden tot excessen die achteraf voor iedereen, inclusief de pester(s), onacceptabel zijn.

Het heeft absoluut zin om daadwerkelijk op te staan tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Meelopers nemen de mening over van de grote groep en zijn niet bereid of in staat om grote risico's te lopen om ook gepest te worden.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders wordt door hen sterk ervaren en is niet altijd een goede leidraad tot een rationeel handelen. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling van hun eigen kind. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten.

Bij het gepeste kind: Een gepest kind heeft vaak moeite om aan de verwachting van de omgeving te voldoen; een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor kinderen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er uiteindelijk het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind eens te meer met de gevolgen van het pesten wordt geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor het geval was.

Bij de pester: De pester zelf ziet zich bedreigd als hij op zijn gedrag wordt aangesproken. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om met andere kinderen een relatie op te bouwen volgens de afgesproken omgangsnormen. Bij een aantal pesters ontbreken de vaardigheden om hieraan te voldoen.

In de directe kindomgeving: Daarnaast is het goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen, omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer of een volwassene te hulp roepen. Dit is vergelijkbaar met het niet te hulp schieten bij het verdrinken van mensen, waar een menigte bij aanwezig is.

Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag.

Bij de ouders: Ouders hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken niet altijd over voldoende informatie om deze rol te herkennen. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag. Hun kind maakt een ontwikkeling door met grote risico's op normatief afwijkend gedrag op latere leeftijd. Andere ouders zien er niets meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken. Behalve de pester en zijn/haar ouders worden alle partijen over het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het pestgedrag geïnformeerd.

Bij de leerkrachten.

Leerkrachten zijn de professionals die dicht bij de kinderen staan. Van hen wordt verwacht dat ze adequaat reageren op pestgedrag. Op een juiste manier reageren bij pestgedrag vereist een inzet naar de pester, de gepeste en naar de meeloper/grote groep. Het niet adequaat reageren kan het pestgedrag in de groep en in de overige schoolcontacten verergeren. Het is daarom van belang dat leerkrachten opgeleid en getraind worden volgens de Kanjernormen van de Kanjertraining omgaan met pestgedrag.

Uitgangspunten bij ons respectprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvinden, ervaren we dat als een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als de ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en meelopers/de grote groep.
2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. Leerkrachten en overblijfouders moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en overblijfouders duidelijk stelling innemen en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.
5. Dit respectprotocol wordt door het hele team, de MR en de oudervertegenwoordiging onderschreven en ook alle ouders in verkorte versie ter inzage aangeboden in de schoolgids.

Respectprotocol van de basisschool De Schalm:

Wat is de inhoud van het respectprotocol?

Het respectprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken.

Basisschool De Schalm wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn.

Dit betekent dat de school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag.

Om welke protocollaire maatregelen gaat het?

A Maatregelen en procedure:

Preventieve maatregelen:

1. We besteden in de lessen op school ruim aandacht aan sociale emotionele ontwikkeling. We werken preventief door middel van het geven van Kanjerlessen in groep 1 t/m 8. Tevens volgen we onze leerlingen via KANVAS, een leerlingvolgsysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Hieraan is ons protocol “de veilige school” gekoppeld. Alle leerkrachten zijn geschoold in het geven van de Kanjerlessen. Daarnaast werken we in alle groepen met de methode “Lentekriebels” van de GGD. Voor die leerkrachten waarbij de directie en/of leerkracht aangeeft dat scholing vereist is zal een traject gestart worden dat gericht is op het professioneel handelen bij waargenomen pestgedrag. (het afgeven van ik-boodschappen, mediating, het voeren van probleemoplossende gesprekken, het voeren van helpende gesprekken, het bespreekbaar maken van gevoelens van kinderen, het voeren van oudergesprekken etc.).
2. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas als normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar. Het verschil tussen onderling plagen en pesten wordt benoemd en besproken in alle groepen van de school. De regels van het respectprotocol worden expliciet besproken en zichtbaar gemaakt in de klas.
3. Specifieke groepsregels worden aan het begin van het schooljaar door de groepsleerkracht met de kinderen geformuleerd. Vanaf groep 4 worden de regels zichtbaar in het lokaal opgehangen. In de regels wordt het gewenste gedrag geformuleerd. Het samen opstellen van specifieke klassenregels vormt onderdeel van het hierboven onder 2-genoemde traject.

Repressieve maatregelen.

1. Indien er pestgedrag plaatsvindt, wordt dat met de betrokken kinderen besproken in bijzijn van de leerkracht van het kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken.

In dit gesprek is er aandacht voor de pester, de gepeste en de eventuele meelopers. De gesprekken volgen een vast stappenplan.

De pester

-1. *De leerkracht* erkent de gevoelens van de pester;

-2. *De leerkracht* keurt de reactie van de pester af. Geeft grenzen aan;

-3. *De leerkracht* helpt het pestende kind bij het vinden van gedragsalternatieven, wat kan dit kind wel doen?

De gepeste:

-1. *De leerkracht* erkent het gevoel van het gepeste kind en benoemt het;

-2. *De leerkracht* geeft aan dat je niet stil moet blijven zitten als je gepest wordt;

-3. *De leerkracht* helpt het gepeste kind bij het vinden van gedragsalternatieven; wat kan dit kind wel doen?

De meeloper:

-1. *De leerkracht* erkent het gevoel van de meeloper en benoemt het;

-2. *De leerkracht* keurt het gedrag van de meeloper af. Geeft grenzen aan;

-3. *De leerkracht* helpt het kind dat meeloopt bij het vinden van gedragsalternatieven; wat kan dit kind wel doen?

Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het zorgdossier bij observaties van zowel de pester als het gepeste kind.

Indien er sprake is van herhaald pestgedrag:

1	De ouders van de pester worden in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school.
2	Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en vastgelegd door de leerkracht in het zorgdossier. In dit dossier wordt ook vastgelegd welke actie van de leerkracht wordt verwacht bij verdere herhaling (m.a.w. hoe men wil komen tot verbetering van de situatie)
3	De op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, overblijven, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek.
4	De pester blijft onder toezicht van de leerkracht, die handelt zoals is vastgelegd in het dossier. In extreme en bijzondere situaties wordt in samenspraak met de directeur naar een oplossing gezocht voor handhaving van het kind en problemen die zich voordoen bij de vastgelegde acties van de leerkracht.
5	De directeur van de school informeert regelmatig naar de vorderingen en wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in het zorgdossier van de leerling.
6	Het pestgedrag wordt binnen de leerlingbespreking met de IB-er(s) besproken.
7	Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directeur van de school. De leerkracht overhandigt de directeur een gedocumenteerd protocol met daarin: de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken, zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.
8	De directeur nodigt de ouders uit op school voor een gesprek. Het kind kan in dit eerste directiegesprek betrokken worden. De directeur gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief aan met een weerslag van het gesprek. Ouders hebben te allen tijde recht op inzage van het dossier waarin ook het verwachte handelen van de leerkracht wordt vermeld. Afspraken met de directie worden ondertekend door de ouders.
9	Indien het gedrag niet verbetert, kan er op initiatief van ouders en school een aanmelding plaatsvinden bij het ZAT (ZorgAdviesTeam) van de school. In dit ZAT zal besproken worden op welke wijze er hulp geboden kan aan het kind.
10	Alle bovengenoemde afspraken worden zorgvuldig gedocumenteerd in het digitale zorgdossier van de leerling. Ouders krijgen een afschrift van de gedocumenteerde afspraken.
11	Indien het pestgedrag van de pester voornamelijk aan de pester te wijten is en niet aanzienlijk verbetert, en/of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem aan te pakken, kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen zoals:

	isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen volgens de regeling die beschreven staat in de schoolgids (schorsing/verwijdering).
--	---

De concrete pedagogische invulling als handvat van het respectprotocol:

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om in zaken als pestgedrag duidelijk te monitoren hoe het verloop van een casus wordt behandeld, want er is veel tijd mee gemoeid en er zijn vele betrokkenen. Onderstaande tekst geeft concrete invullingen en handreikingen in het pedagogisch handelen vanuit de professionele schoolomgeving.

Indien een leerling zijn/haar pestprobleem niet rechtstreeks aan de eigen leerkracht (of de duo-leerkracht) durft te vertellen, kan de leerling altijd met zijn probleem bij een van de vertrouwenspersonen terecht. In dit geval koppelt de betrokken schoolcontactpersoon het probleem terug naar de eigen leerkracht(-en), alsmede naar de directeur van de school.

De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol. De leerkracht zal helder en duidelijk moeten maken dat dit ongewenste gedrag niet geaccepteerd wordt.

De leerkracht biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, spreekt zwaar en ernstig met de pester en zijn ouders en richt zich vervolgens op de zwijgende middengroep en de meelopers. Dit vereist een hoge mate van deskundigheid op het gebied van gedragsregulering.

Hulp aan het gepeste kind:

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam, slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Dit gebeurt door achtereenvolgens:

- Gesprekken met de eigen leerkracht, de intern begeleider, de jeugdverpleegkundige of schoolmaatschappelijk werkster. Bij het monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de (gewenste) vooruitgang. Dit doet de eigen leerkracht (indien nodig onder begeleiding van een deskundige). Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van de eerdere ervaringen.
- Schriftelijke verwerking door het kind. Het kind krijgt bijvoorbeeld de beschikking over een “verwerkingsschriftje” dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld in en buiten de reguliere schooltijd om. Er zijn ook andere opties mogelijk. Het gaat hier om een vertrouwelijk instrument van kind en leerkracht. Het kind krijgt op die manier de gelegenheid de traumatische ervaringen van zich af te schrijven/tekenen.

Hulp aan de pester:

De pesters hebben in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp. Zij zijn niet in staat om op een adequate wijze met anderen om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- Een gesprek vanuit het protocol waarin zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Er wordt een schriftelijk verslag van gemaakt dat wordt bewaard in het zorgdossier van de leerling. Een duidelijke afspraak voor een vervolgesprek op termijn ongeacht de ontwikkelingen en welke straf er zal volgen indien het pestgedrag toch weer voorkomt.
- Pestgedrag wordt binnen betreffende teamleden van de school gemeld, zodat zij alert kunnen reageren. Dit wordt in een vergadering gedaan.
- De ouders worden geïnformeerd van zowel de pester als het gepeste kind.
- Van alle gesprekken met de pester en of ouders worden verslagen gemaakt. Deze worden bewaard in het zorgdossier van de leerling. Indien deze activiteit geen oplossing biedt voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de leerling waarbij getracht zal worden te zoeken naar voor alle partijen acceptabele oplossingen. Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind en proberen we te achterhalen wat oorzaken zijn van het pestgedrag.
- Als het pestgedrag blijft voortduren, roept de school de hulp in van externe deskundigen. Schorsing kan een mogelijke tussenstap zijn. Indien dit alles niet leidt tot een verbetering zal de ouders geadviseerd worden te kijken naar een andere school voor hun kind.

Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers.

De zwijgende middengroep -is van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen. Deze middengroep is eenvoudig te mobiliseren, niet alleen door de leerkracht, maar ook door de ouders. Ook tijdens de reguliere methodelessen m.b.t. de sociaal-emotionele ontwikkeling besteden de leerkrachten aandacht aan deze groep en het effect van verschillend gedrag in een groep

Hulp aan de ouders

Algemeen kan de school per schooljaar onderzoeken of er avonden georganiseerd moeten worden, waarin we ondersteund door een deskundige, kijken naar de aanpak en begeleiding van pesters, gepesten en de overigen in de thuissituatie.

In het geval van een acute situatie is het voor de ouders van het gepeste kind van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind en zijn/haar leerkracht. De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van het gedrag van hun kind. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft.

- De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.

- Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

De belangrijkste regel van het pesten luidt:

Word je gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!!

De schoolregels vanuit het respectprotocol zijn:

Regels die gelden in alle groepen:

- Behandel de ander zoals jezelf ook graag behandeld wilt worden.
- We noemen elkaar bij de voornaam.
- Als er ruzie is, lossen we het op met woorden en anders gaan we naar de meester of juf.
- Vertel de leerkracht:
 - Als er iets gebeurt wat je onprettig of gevaarlijk vindt.
 - Wanneer je gepest wordt.
 - Als je ziet dat er iemand gepest wordt. Dit is geen klikken.
- Word je gepest, praat er dan ook thuis over. Maak er geen geheim van.
- We blijven van elkaar en elkaars spullen af.
- Wij accepteren elkaar zoals we zijn en zijn aardig voor elkaar.
- Je bent een geweldig kind als je zelf een oplossing vindt.
- Ieder nieuw kind is welkom op onze school.
- Gedraag je zo, dat anderen plezier en geen last van je hebben.
- Probeer een ruzie altijd met praten op te lossen.
- We hebben respect voor elkaar.
- Geef elkaar complimenten, dit is prettiger dan commentaar.